

POROZUMIENIE

MIĘDZY

**RZĄDEM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

A

**RZĄDEM
REPUBLIKI TURECKIEJ**

**W SPRAWIE WSPÓŁPRACY W DZIEDZINIE
SZKOLENIA WOJSKOWEGO, TECHNIKI I
NAUKI**

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Tureckiej, zwane dalej „Stronami”;

kierując się postanowieniami Aktu Końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Paryskiej Karty Nowej Europy, Dokumentu Wiedeńskiego 1994, Traktatu o Konwencjonalnych Siłach Zbrojnych w Europie;

mając na uwadze pomyślne rezultaty dotychczasowej współpracy w dziedzinie obronności oraz znaczenie tej współpracy w perspektywie rozwoju struktur europejskich i euroatlantyckich;

stwierdzając wolę pogłębienia tej współpracy i poszerzenia jej zakresu;

potwierdzając zobowiązania z Układu o Przyjaźni i Współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Turecką, sporządzonego w Warszawie dnia 3 listopada 1993 roku;

wierząc, że atmosfera zrozumienia, wzajemnego zaufania i współpracy w zakresie stosunków międzynarodowych powinna być umacniana oraz deklarując swoją determinację do wspierania tych celów,

potwierdzając, że stosunki przyjaźni i współpracy w dziedzinach wojskowych oparte na zasadach wzajemnej korzyści i równych praw będą miały wkład w umacnianie pokoju i bezpieczeństwa w świecie jak również wzajemnych korzyści dla narodów obu Państw;

uzgodnili, co następuje:

ARTYKUŁ I CEL

Celem niniejszego Porozumienia jest ustalenie i realizacja współpracy między Stronami w dziedzinie szkolenia wojskowego, techniki i nauki w ramach określonych przez ich prawo wewnętrzne.

ARTYKUŁ II ZAKRES

Niniejsze Porozumienie reguluje wymianę personelu, materiałów, sprzętu, informacji i doświadczeń w dziedzinach wyszczególnionych w Artykule IV oraz w innych dziedzinach, które będą określone w Protokołach Dodatkowych do niniejszego Porozumienia.

ARTYKUŁ III DEFINICJE

Dla celów niniejszego Porozumienia wprowadza się następujące definicje:

- 1) „Państwo Wysyłające” oznacza Stronę, która wysyła personel, materiały i sprzęt do Państwa Przyjmującego w celach określonych w niniejszym Porozumieniu.
- 2) „Państwo Przyjmujące” oznacza Stronę, na której terytorium rozmieszczony jest personel, materiały i sprzęt Państwa Wysyłającego w toku implementacji niniejszego Porozumienia.
- 3) „Personel wizytujący” oznacza wojskowe lub cywilne osoby, które Strony rozmieszczają na terytorium innej Strony w celach implementacji niniejszego Porozumienia.
- 4) „Osoby będące na utrzymaniu” oznaczają członków rodziny personelu wizytującego, za których ponosi on odpowiedzialność zgodnie z odpowiednim prawem wewnętrznym państwa każdej ze Stron.
- 5) „Starszy Personel” oznacza osobę, która jest określona przez Państwo Wysyłające jako starszy grupy.
- 6) „Przełożony” oznacza dowódcę wojskowej instytucji, jednostki lub centrum Państwa Przyjmującego.
- 7) „Obowiązki służbowe” oznaczają wykonywanie obowiązków określonych w niniejszym Porozumieniu oraz Protokołach Dodatkowych do tego Porozumienia.

ARTYKUŁ IV DZIEDZINY WSPÓLPRACY

Strony będą współpracować w następujących dziedzinach:

- 1) szkolenie wojskowe i nauka;
- 2) wymiana obserwatorów na ćwiczeniach wojskowych;
- 3) wzajemne wizyty okrętów wojennych;
- 4) logistyka i systemy logistyczne;
- 5) przemysł obronny i wspólne przedsięwzięcia w tym zakresie;
- 6) infrastruktura wojskowa;
- 7) prace badawczo-rozwojowe w tym zakresie;
- 8) medycyna wojskowa i służba zdrowia;
- 9) działalność socjalna, sportowa i kulturalna;
- 10) planowanie i programowanie budżetu;
- 11) wymiana doświadczeń i technologii w dziedzinie lotniczej i morskiej;
- 12) historia wojskowości, archiwa, publikacje i muzea;
- 13) wymiana informacji w dziedzinie prawa wojskowego i wymiaru sprawiedliwości.

ARTYKUŁ V ZASADY WSPÓLPRACY

1. Strony będą wymieniać doświadczenia i informacje w dziedzinach współpracy wymienionych w Artykule IV niniejszego Porozumienia otrzymane od państw trzecich. Współpraca ta będzie odbywać się bez naruszenia postanowień dwustronnych lub wielostronnych porozumień.
2. Realizacja niniejszego Porozumienia będzie odbywać się na zasadzie wzajemności oraz z uwzględnieniem wzajemnych korzyści.
3. Współpraca określona niniejszym Porozumieniem będzie opierać się na wzajemnych wizytach przedstawicieli wszystkich szczebli organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej oraz Szefa Sztabu Generalnego Republiki Tureckiej.
4. Szczegółowe kwestie związane z zakwaterowaniem, bezpieczeństwem i sprawami dotyczącymi korzystania z obiektów przez personel wizytujący i mające związek z realizacją postanowień niniejszego Porozumienia będą określone w Protokołach Dodatkowych, o których mowach w Artykule II.

ARTYKUŁ VI OCHRONA INFORMACJI NIEJAWNYCH

1. Personel wizytujący obu Państw podlegać będzie postanowieniom niniejszego Porozumienia oraz uzgodnieniom i porozumieniom, które zostaną zawarte na jego podstawie i nie będzie rozpowszechniać wojskowych informacji niejawnych Państwa Przyjmującego, jak również będzie przestrzegać przepisów w zakresie bezpieczeństwa i ochrony wojskowych informacji niejawnych.

2. Strona, która otrzyma wojskową informację niejawną będzie stosować stopień tajności nie niższy od stopnia tajności informacji nadanego przez Stronę wysyłającą tę informację.
3. Ujawnienie krajom trzecim lub jakimkolwiek innym trzecim osobom/firmom jakichkolwiek doświadczeń zdobytych w wyniku współpracy wojskowej, będzie możliwe tylko na podstawie pisemnej zgody obu Stron.
4. Informacja otrzymana przez każdą ze Stron będzie używana tylko w sposób zgodny z postanowieniami niniejszego Postanowienia. Osoby nieupoważnione nie będą miały do niej dostępu.
5. Strony zapewnią bezpieczeństwo i zachowanie odpowiedniego stopnia tajności wszystkich rodzajów informacji, dokumentów i projektów, które będą wymieniane.
6. Strony będą respektować prawa patentu i tajemnic handlowych dotyczących dziedzin współpracy.

ARTYKUŁ VII ZOBOWIĄZANIA STRON

Postanowienia niniejszego Porozumienia nie naruszają praw i zobowiązań Stron wynikających z innych porozumień międzynarodowych zawartych przez Strony i nie są skierowane przeciwko interesom i bezpieczeństwu innych państw.

ARTYKUŁ VIII PRAWO JURYSDYKCJI

Personel wizytujący, jak również członkowie jego rodziny, przebywający na terytorium Państwa Przyjmującego będą przestrzegać prawa obowiązującego w Państwie Przyjmującym. Przepięstwa popełnione przez nich na terytorium Państwa Przyjmującego, z naruszeniem praw i przepisów tego Państwa, będą podlegać jurysdykcji Państwa Przyjmującego.

ARTYKUŁ IX PROCEDURY DYSCYPLINARNE

1. Personel wizytujący będzie stosował się do odpowiednich instrukcji swoich Sił Zbrojnych, a także będzie przestrzegał przepisów obowiązujących w jednostkach i instytucjach Państwa Przyjmującego. Personel wizytujący nie będzie podejmował żadnej działalności politycznej.
2. Na podstawie niniejszego Porozumienia Starszy Personel jest upoważniony do karania dyscyplinarnego swojego personelu, zgodnie ze swoim prawem.

ARTYKUŁ X STATUS PERSONELU

1. Personel wizytujący będzie wykonywał jedynie obowiązki wynikające z niniejszego Porozumieniem.
2. Personelowi wizytującemu oraz członkom jego rodzin nie będą przyznawane żadne przywileje dyplomatyczne.
3. Personel wizytujący nie przestrzegający prawa Państwa Przyjmującego zostanie odesłany do Państwa wysyłającego.

ARTYKUŁ XI SYTUACJE SZCZEGÓLNE

1. Państwo Wysyłające ma prawo odwołać swój personel kiedy uzna to za stosowne. Państwo Przyjmujące, po powiadomieniu go o takim zamiarze, podejmie wszelkie niezbędne kroki z tym związane.
2. W przypadku śmierci członka personelu wizytującego lub członka jego rodziny podczas pobytu na terytorium Państwa Przyjmującego, Państwo Wysyłające poniesie koszty związane z dokonaniem niezbędnych formalności oraz transportem ciała zmarłego do Państwa Wysyłającego.

ARTYKUŁ XII USŁUGI MEDYCZNE

1. Członkowie personelu wizytującego oraz ich rodziny będą korzystać z opieki medycznej i dentystycznej na takich samych prawach jak członkowie sił zbrojnych i ich rodziny w Państwie Przyjmującym.
2. Usługi medyczne, obejmujące leczenie, wykonywanie protez dentystycznych, koszty lekarstw, koszty wykorzystania do badań sprzętu wizualnego i audialnego itp., które są wyłączone z bezpłatnych usług medycznych w Państwie Przyjmującym, będą opłacane przez Państwo Wysyłające.

ARTYKUŁ XIII SPRAWY FINANSOWE

Państwo Wysyłające będzie pokrywało wszelkie koszty związane z pobytem personelu wizytującego na terytorium Państwa Przyjmującego, takie jak: zakwaterowanie, wyżywienie, transport oraz diety.

ARTYKUŁ XIV REGULOWANIE ROSZCZEŃ

W przypadku wyrządzenia szkody lub spowodowania strat w mieniu wojskowym, wszelkie powstające na tym tle spory będą rozstrzygane polubownie przez upoważnionych przedstawicieli Stron bez odwoływania się do odpowiednich władz krajowych lub międzynarodowych. W razie nie rozstrzygnięcia sporu w sposób polubowny, będzie on mógł być rozwiązywany w drodze dyplomatycznej.

ARTYKUŁ XV PROCEDURY CELNE I PASZPORTOWE

Członkowie personelu wizytującego oraz ich rodzin przebywający na terytorium Państwa Przyjmującego, będą podlegać regulacjom prawnym Państwa Przyjmującego dotyczącym przekraczania granic, pobytu i podróżowania cudzoziemców.

ARTYKUŁ XVI ROZSTRZYGANIE SPORÓW

Wszelkie spory dotyczące interpretacji i stosowania niniejszego Porozumienia, będą rozstrzygane w drodze konsultacji Stron lub ich upoważnionych przedstawicieli. W razie braku osiągnięcia porozumienia w ciągu 90 dni od rozpoczęcia rozmów, spór będzie rozstrzygany na drodze dyplomatycznej. Jeśli porozumienie nie zostanie osiągnięte w ciągu następnych 90 dni, każda ze Stron może wypowiedzieć niniejsze Porozumienie, które wygaśnie po upływie 90 dni od daty doręczenia wypowiedzenia na piśmie drugiej Stronie.

ARTYKUŁ XVII ZMIANY I PRZEGLĄD

Każda ze Stron, jeśli zajdzie taka potrzeba, będzie mogła zaproponować na piśmie zmiany lub przegląd niniejszego Porozumienia. Negocjacje rozpoczną się w ciągu 30 dni od daty otrzymania pisemnej notyfikacji. W przypadku gdy nie zostanie osiągnięty rezultat w ciągu 90 dni od daty rozpoczęcia negocjacji, każda ze Stron będzie mogła wypowiedzieć niniejsze Porozumienie z zachowaniem 90-cio dniowego terminu wypowiedzenia.

ARTYKUŁ XVIII CZAS TRWANIA

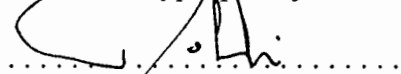
Niniejsze Porozumienie jest zawarte na okres pięciu lat. Ulega ono automatycznemu przedłużeniu na dalsze okresy jednoroczne, jeżeli żadna ze Stron nie wypowie go w drodze notyfikacji na 90 dni przed upływem danego okresu.

ARTYKUŁ XIX WEJŚCIE W ŻYCIE

Porozumienie niniejsze podlega przyjęciu zgodnie z prawem każdej ze Stron, co zostanie stwierdzone w drodze wymiany not. Porozumienie wejdzie w życie z dniem otrzymania noty późniejszej.

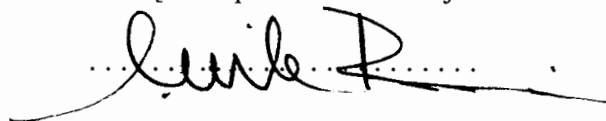
Niniejsze Porozumienie sporządzono w Ankarze dnia 30 czerwca 1997 roku w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w językach polskim, tureckim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W razie rozbieżności przy ich interpretacji tekst w języku angielskim będzie uważany za rozstrzygający.

Z upoważnienia
Rządu Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław DOBRZAŃSKI
Minister Obrony Narodowej

Z upoważnienia
Rządu Republiki Tureckiej

gen. Çevik BİR
Zastępca Szefa Sztabu Generalnego